

DÜZELTME: DİJİTAL DİPLOMASİ ALANINDA YAPILAN AKADEMİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ

ERRATUM: BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF ACADEMIC STUDIES IN THE FIELD OF
DIGITAL DIPLOMACY

Gökhan TURHAN¹ - Yeliz TÜRKÖĞLU²

Öz

Günümüzde dijitalleşme insan hayatının her alanına nüfuz eden bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Uluslararası siyasette de kendini gösteren bu olgu literatürde diplomasinin dijitalleşmesi, dijital diplomasi, e-diplomasi, siber diplomasi gibi kavramlarla ifade edilmektedir. Dijital diplomasi alanında yapılan çalışmaların gün geçtikçe artması sonucunda bu alanda yapılacak yeni çalışmalara farklı bir bakış açısı kazandırmak bakımından bibliyometrik analizlerin yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu çalışmada dijital diplomasi alanında yapılan çalışmaların incelenmesi ve gelecek çalışmalara ışık tutmak amacıyla bibliyometrik analiz yapılmıştır. Web of Science ve Scopus veri tabanından elde edilen veriler ile VOSviewer yazılımı kullanılarak ağ haritalaması yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda alanda en etkin olan ülkenin ABD, en etkin kurumun ise Oxford Üniversitesi olduğu tespit edilirken çalışmalarına en çok başvuru yapılan yazarın ise Ilan Manor olduğu tespit edilmiştir. Dijital diplomasiyle ilişkilendirilen en etkin konunun ise kamu diplomasisi olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dijital Diplomasi, Bibliyometrik Analiz, Bibliyometrik Haritalama, VOSviewer.

Abstract

Today, digitalization emerges as a phenomenon that penetrates every aspect of human life. This phenomenon, which also shows itself in international politics, is expressed in the literature with concepts such as digitalization of diplomacy, digital diplomacy, e-diplomacy, and cyber diplomacy. The increasing number of studies in the field of digital diplomacy reveals the necessity of bibliometric analysis in order to bring a different perspective to new studies in this field. In this study, bibliometric analysis was carried out in order to examine the studies in the field of digital diplomacy and to shed light on future studies. Network mapping was performed using VOS viewer software with the data obtained from Web of Science and Scopus databases. As a result of the analyzes carried out, it was determined that the most effective country in the field was the USA, and the most effective institution was Oxford University, while Ilan Manor was the author whose studies were most frequently referenced. It is also determined that the most effective subject associated with digital diplomacy is public diplomacy.

Keywords: Digital Diplomacy, Bibliometric Analysis, Bibliometric Mapping, VOS viewer

¹ Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, gokhanturhan@sdu.edu.tr,
Orcid: 0000-0003-4819-8514

² Doktora Öğrencisi, Süleyman Demirel Üniversitesi, yelizturkoglu@isparta.edu.tr,
Orcid: 0000-0001-6854-6614

GİRİŞ

Teknolojik gelişmeler insan hayatını birçok yönüyle etkilemiştir. 1990'ların başındanbu yana teknoloji hızla ilerlemiş ve insan hayatında önemli bir noktaya gelmiştir. Özellikle web 2.0 teknolojisinin geliştirilmesiyle, insan yaşamın her alanında dijitalleşmeye başlamıştır (Turhan, 2017: 26). Bu dijital dönüşüm devletleri ve devlet politikalarını da etkilemiştir.

Uluslararası siyasetin en kritik noktalarından biri olan diplomasi, tarih boyunca çeşitli dönemlerde çeşitli uygulamalarla anılmıştır. Diplomasi, uluslararası ilişkilerin sadece görev temelli elçiler ile yönetildiği bir dönemden sürekli elçilikler dönemine (Acar, 2006: s.422-429), sürekli elçilikler döneminden ise sanal elçiliklere (Manor, 2016) uzanandönüşümler geçirmiştir. Tüm bu dönüşümler, literatürde de diplomasi kavramının işlenmesi ve kategorileştirilmesine neden olmaktadır. Bu kategorilerden birine göre, klasik anlamda bilinen devletler arası ilişkilerin resmi görevliler tarafındanikili ve çok taraflı olarak yaptığı görüşmeleri ifade eden uygulamalar Diplomasi 1.0, devletlerin yumuşak güç kaynaklarını kullanarak, sadece resmi görevlileri ile değil, çeşitli yollarla halkları etkileme politikalarını uyguladığı kamu diplomasisi Diplomasi 2.0 olarak adlandırılmaktadır. Yüksek iletişim teknolojilerinin ortaya çıkması, insanlığın interneti her anlamda hayatının bir parçası haline getirmesiyle birlikte devletlerin de diplomasi uygulamalarını sanal ortamlara taşımasıyla dijital diplomasi kavramı da literatüre girmiş ve bu da Diplomasi 3.0 olarak anılmaya başlanmıştır. Diplomasi 4.0 ise henüz hakkında konuşmak için erkenolan(Yücel, 2016: s.748-749) nesnelere arası iletişimin mümkün olduğu, yani yapay zekanın diplomasi uygulamalarına dahil olabileceği, başka bir ifadeyle birüber-diplomasi dönemi olarak kategorize edilebilir(SETA, 2015). Diplomasi 3.0 kategorize edilen dijital diplomasi nispeten yeni bir kavram olması itibariylee-diplomasi, siber diplomasi gibi farklı isimlendirmelerle de kullanılmaktadır (Ekşi, 2016: 75-76).

Literatürde üzerinde uzlaşa oluşan bir tanımı olmayan dijital diplomasi, Lewis'e göre diplomatların birbirleriyle veya yabancı halklarla kurdukları iletişimin dijitalleşmesidir (2014). Manor ve Segev ise devletlerinuluslararası politika çıkarlarına ulaşmak amacıyla dijital sahada uyguladıkları imaj ve itibar çabasını tanımlamak için dijital diplomasi kavramını kullanmaktadır (2015: 107).

Dijital diplomasinin teknolojik gelişmelerin politikaya yansıyan venispeten yeni bir kavram olması nedeniyle hakkında yapılan çalışmaların da gün geçtikçe arttığı görünmektedir. Sayıca artan bilimsel çalışmaların incelenmesi yoluyla yapılan bibliyometrik çalışmalardisiplinlerin gelişmesinde farklı bakış açılarının ortaya çıkmasına alan sağlamaktadır (Dong ve Chen, 2015:1112). Buradan hareketle, bu çalışmadadijital diplomasi alanında yapılan çalışmaların incelenmesi ve gelecek çalışmalara ışık tutmak amacıyla bibliyometrik analiz yapılmıştır.

YÖNTEM

Bibliyometri, yapılan bilimsel araştırmaların değerlendirilmesini ve analiz edilmesini sağlayan araçtır. Bibliyometrik analiz, bilim insanları tarafından geliştirilen çalışmaların değerlendirilmesi nesnel veriler sağlamaktadır(Martinez vd., 2015: 258). Bu sayede bilimsel çalışmalardaki değişimin gözlemlenebilmesini sağlarken, yeni çalışmaların geliştirilmesinde farklı bir perspektif sunması açısından önem arz etmektedir (Çelikkaya vd., 2019: 710).

Bibliyometrik haritalama yöntemi bibliyometrik analizin ana yaklaşımlarından biridir (Martinez vd., 2015: 257). Bibliyometrik haritalama disiplinler, çalışma alanları, uzmanlıklar, kurumlar ve yazarlar arasında ne tür bir ilişki olduğunun mekânsal olarak bir temsilini sunmaktadır (Cobo vd., 2015: 44).

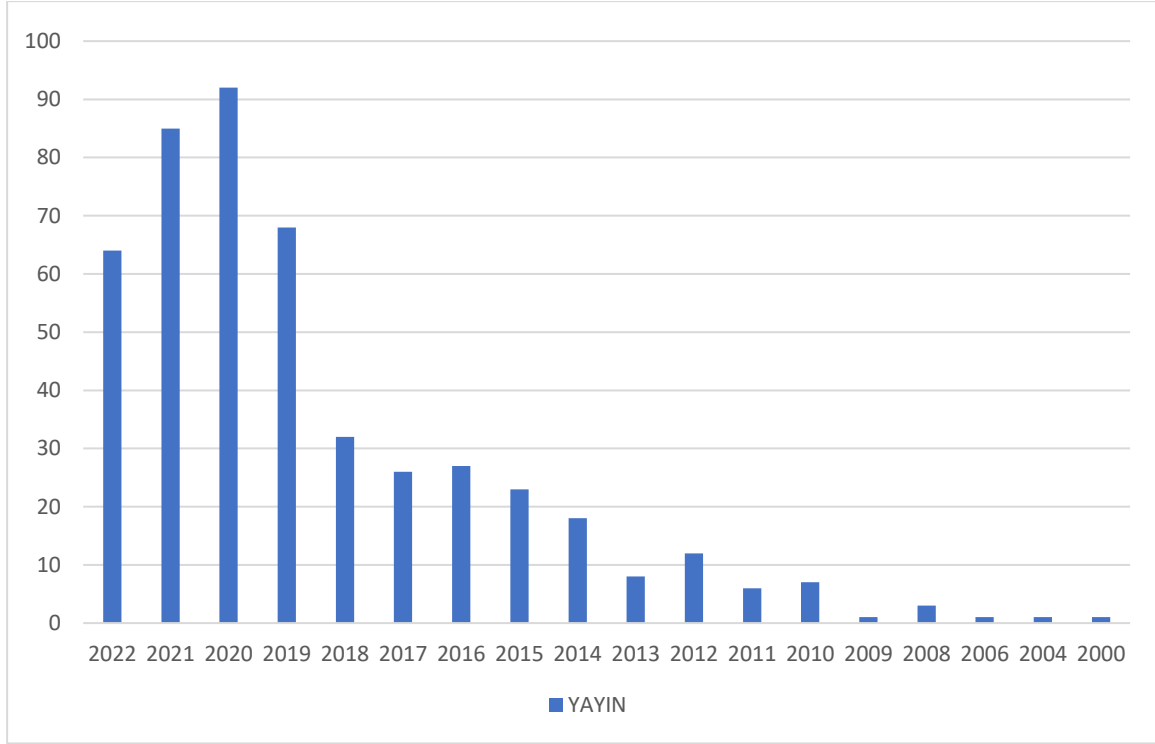
Bu çalışmada dijital diplomasi alanında yapılmış çalışmaların bibliyometrik haritalama yöntemi kullanılarak ağ haritalamasının yapılarak literatürdeki eğilimleri değerlendirmek amaçlanmaktadır. Bibliyometrik haritalamada, çalışmaların yazarlarını, anahtar kelimelerini, ülke ve kurumlarını içeren, çeşitli formatlardakibüyük bibliyometrik verileri anlamlı görsellere dönüştürebilen VOSviewer programı kullanılmıştır (van Eck ve Waltman, 2010: 524).

Bibliyometrik haritalama analizinin birkaç aşaması bulunmaktadır: veri alma, ön işleme, normalleştirme, haritalama, analiz ve görselleştirme (Cobo vd., 2011:1382). Veri almak için çevrimiçi veri tabanları kullanılabilir. Bunlardan en önemlileri arasında Web of Science, Scopus, Google Scholar gibi veri tabanlarıdır, bu veri tabanlarının her birinin kendi sınırlılıkları bulunmaktadır. Web of Science (WoS) fen bilimleri, sosyal bilimler, sanat ve beşerî bilimler alanlarında tüm dünyada önemi kabul edilmiş bir bilimsel veri tabanıdır. 1900'e kadar uzanan çalışmaları bulundurduğu gibi, güncel, kalite standartlarını sağlayan bir kaynakça da sunmaktadır. Bunun yanı sıra Scopus atıflar açısından en geniş kapsama sahip olan ikinci veri tabanıdır. (Martinez vd., 2015: 258) Bu çalışmanın farklı kısımlarında veri tabanı olarak her ikikaynaktan da faydalanılmıştır.

Çalışmada; Web of Science çekirdek koleksiyonunda “Digital Diplomacy” veya “E-diplomacy” veya “Cyber Diplomacy” veya “Twiplomacy” veya “Twitter Diplomacy” veya “Post-human Diplomacy” terimleri interdisipliner bir alan olması sebebiyle tüm alanlarda aratılarak elde edilen 633 bilimsel çalışma arasından bilimsel dergi makaleleri, kitap ve kitap bölümleri ayıklanarak ortaya çıkan 475 çalışmanın yer aldığı veri seti kullanılmıştır. Bu veri seti kullanılarak çalışmaların yıllara ve ülkelere göre dağılımları, ülke işbirliği, kurum işbirliği, ortak-yazarlık, ortakatıf, atıf analizleri ve haritalamaları yapılmıştır. Aynı arama kriterleri Scopus veri tabanında kullanılarak elde edilen 528 bilimsel çalışma arasından bilimsel dergi makaleleri, kitap ve kitap bölümleri ayıklanarak 514 çalışmanın yer aldığı veri seti elde edilmiştir. Zotero kaynakça yönetim programı kullanılarak bu iki veri tabanından çekilen veri setlerindeki aynı çalışmalar elenerek veri seti normalleştirilmiştir. Normalleştirilmiş veri setinde bulunan 633 çalışma ile VOSviewer programı aracılığıyla anahtar kelime analizi ve haritalaması yapılmıştır.

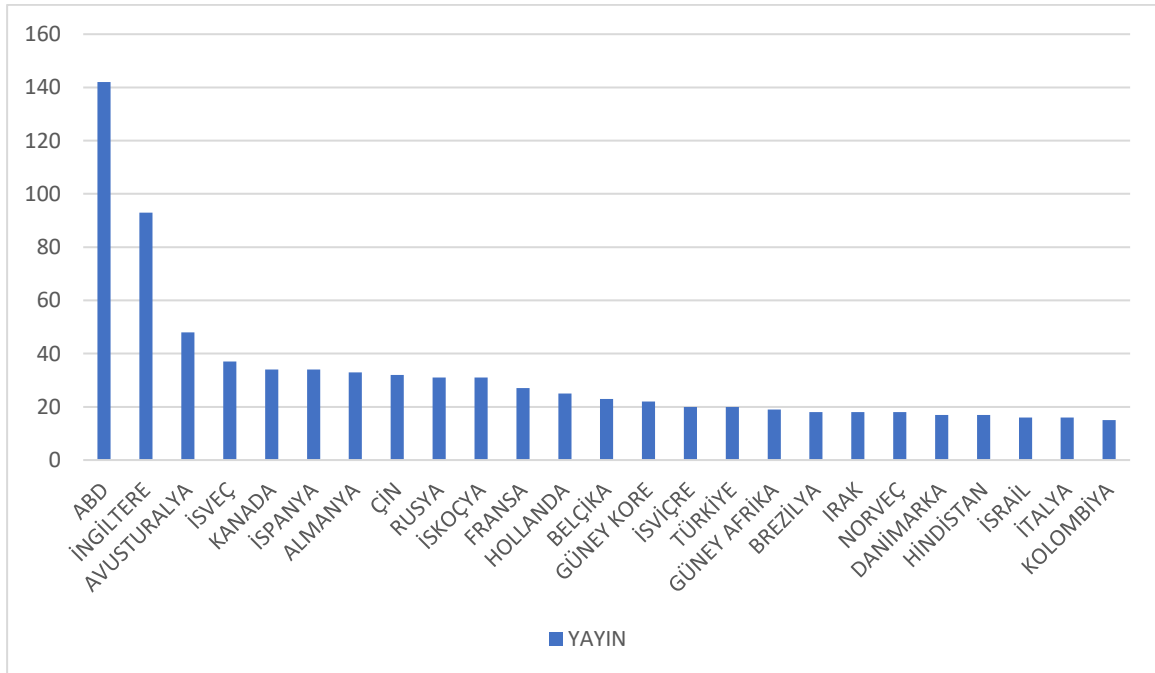
ANALİZ VE BULGULAR

Çalışmada dijital diplomasi ile ilişkili konularda Web of Science çekirdek koleksiyonunda yer alan bilimsel çalışmaların yıllara göre dağılımı Şekil. 1'de verilmiştir. Buna göre en az yayın yapılan 2002, 2004, 2006, 2009 yıllarında konuyla ilgili birer çalışma olduğu ve alanda yapılan çalışmaların günümüze yaklaştıkça artan bir eğilimde olduğu görülmektedir. En fazla çalışmanın ise 95 ile 2020 yılında yapıldığı görülürken, 2021 yılında 85 çalışma yapılmıştır. 2000'li yıllarda geliştirilen web 2.0 teknolojisinin internetin insanlar arasında kullanımının arttırması, iletişim araçlarının, blogların, sosyal medyanın insan hayatında yaygınlaşması (Turhan, 2017: 27) diplomasinin dijitalleşmesine yönelik çalışmalardaki artış eğilimini açıklamaktadır.

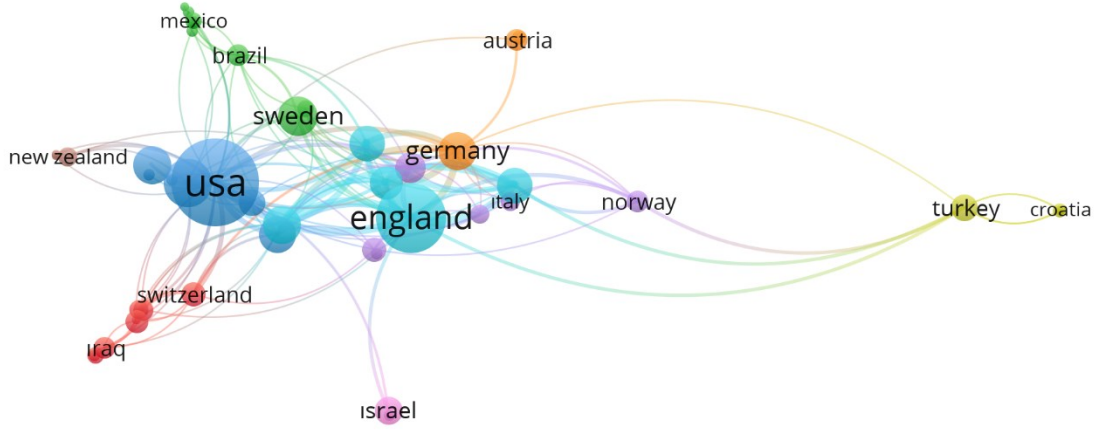
Şekil 1: 2000-2022 Dönemine Ait Dijital Diplomasi Alanındaki Yayınların Yayınlandıkları Yıllara Dağılımı

Web of Science çekirdek koleksiyonundan alınan veriler ışığında dijital diplomasi alanında yapılan çalışmaların yayınlandığı ülkelere göre dağılımı Şekil 2'deki gibidir. Buna göre, alana en çok katkı yapan ülke 142 çalışma ile ABD iken Türkiye'den 20 çalışma görülmektedir.

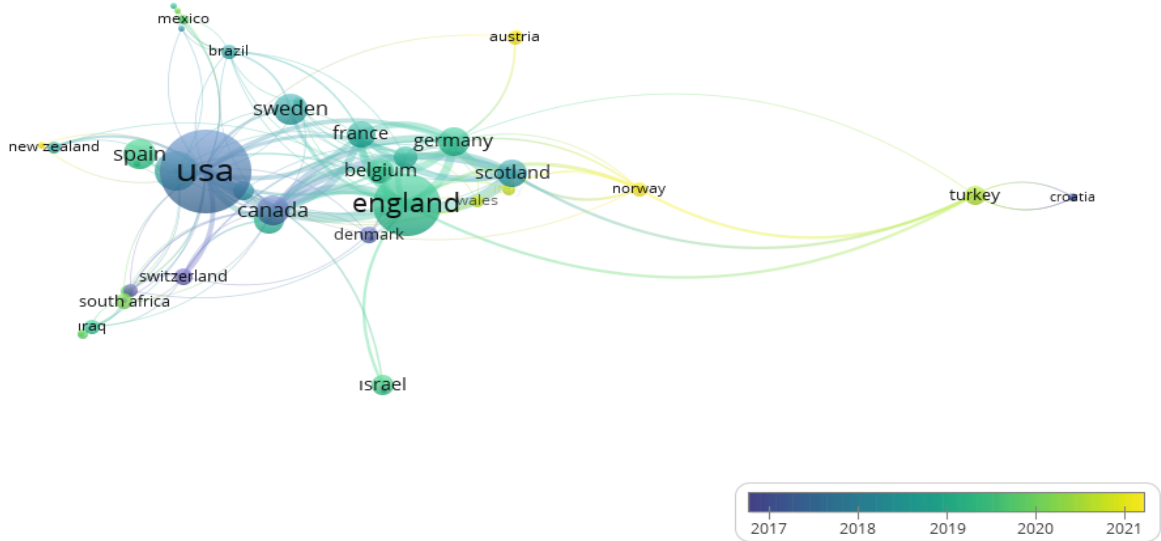
Şekil 2: Dijital Diplomasi Alanındaki Yayınların Yayınlandıkları Ülkelere Göre Dağılımı

Web of Science çekirdek koleksiyonundan elde edilen veriler ile en az beş atıf yapılmış ülkeler seçilerek, ülkeler arası işbirliğine ilişkin bibliyometrik ağ analizi yapılmıştır. Bibliyometrik analiz programı VOSviewer ile oluşturulan ağ analizi görseli Şekil 3'te verilmiştir. Ağ haritasında yer alan düğümlerin (daireler) boyutları ülkenin ağdaki merkeziliğini vermekte iken, düğümler arasındaki bağlantıların kalınlığı bağların aradaki ilişki gücünü göstermektedir. Buna göre en fazla yayını olan ABD ülke iş birliği konusunda yoğunlaşma merkezi iken onu İngiltere izlemektedir. Aynı zamanda ABD, İngiltere ve Kanada arasında güçlü bir işbirliği ağı olduğu görülmektedir. Türkiye'nin ülkeler arası işbirliğinde en fazla İngiltere ile güçlü ilişkileri olduğu görülmekte iken, İngiltere'yi Almanya, İskoçya, Norveç ve Hırvatistan izlemektedir.

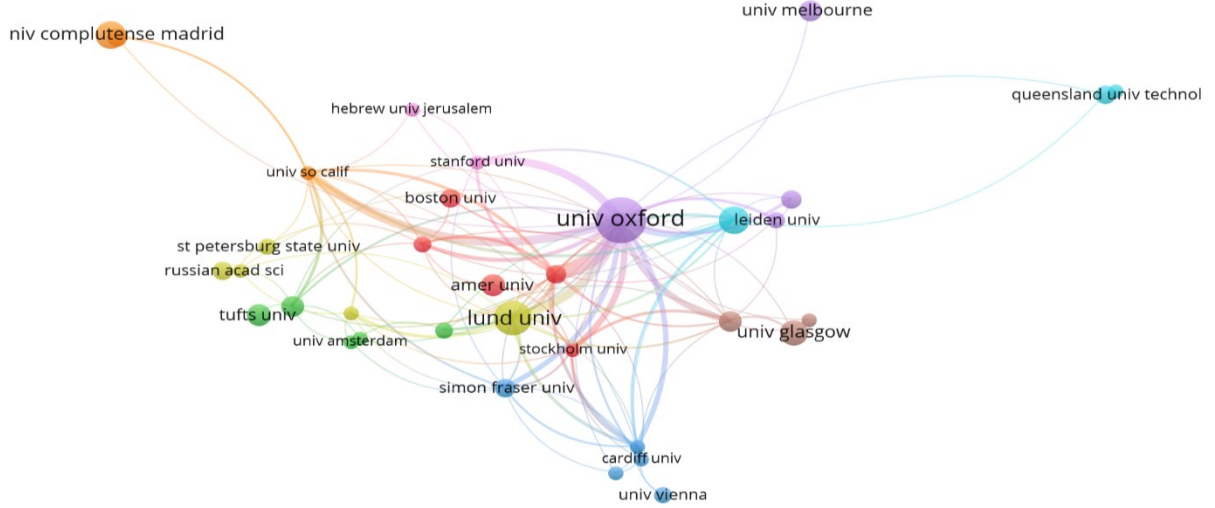
Şekil 3: Dijital Diplomasi Alanındaki Yayınların Ülkelerarası İş Birliğine İlişkin Bibliyometrik Ağ Analizi

Şekil 4'te yer alan katman haritasında dijital diplomasi alanında yapılan ülkeler arası iş birliğinin yıllara göre bağlantısı görülebilir. Buna göre ABD'nin ve Kanada'nın konuya ilişkin yayınlarının 2017 öncesinden başladığı, Türkiye'nin ise 2020 yılına yaklaşırken ağı dahil olduğu anlaşılmaktadır. Norveç, Avusturya ve İtalya'nın ise 2021 yıllarında dijital diplomasi alanında ülkeler arası iş birliği çalışmalarına katkı sağlamaya başladığı söylenebilir.

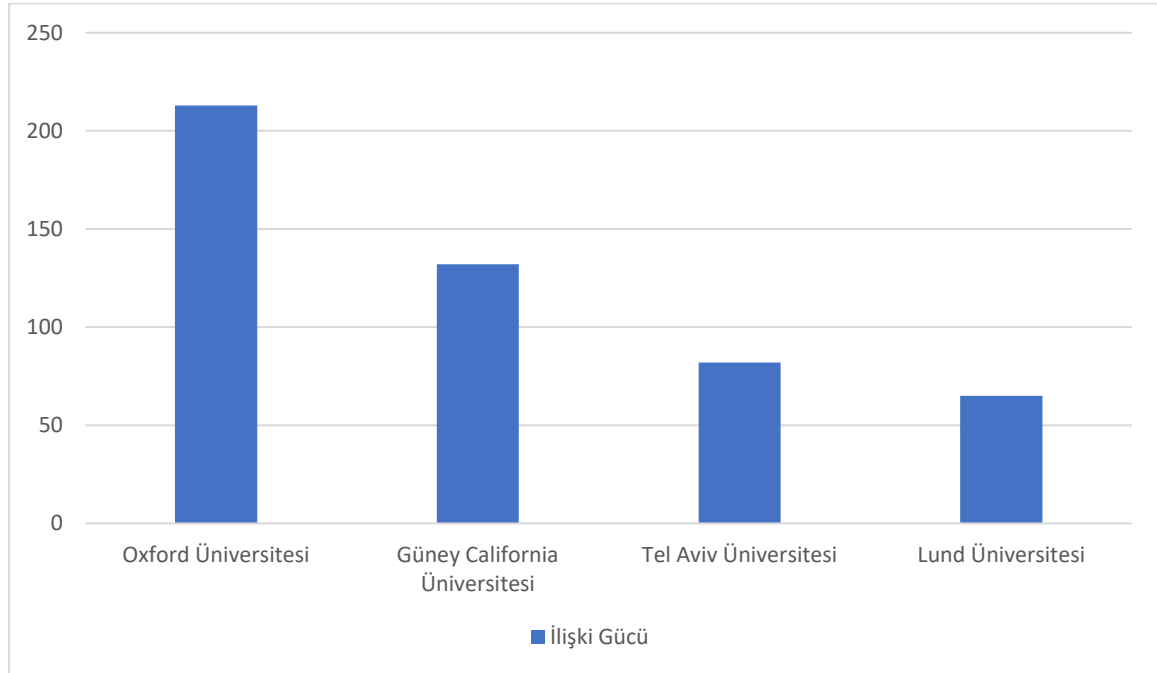
Şekil 4: Dijital Diplomasi Alanındaki Yayınların Ülkelerarası İş Birliğine İlişkin Bibliyometrik Katman Analizi

Bibliyometrik analizde incelenen bir diğer konu ise kurumlararası işbirliği olmuştur. Şekil 5’te konuya ilişkin en az 3 çalışma yayınlamış ve 3 atıf almış 49 kurumun arasındaki ilişki ağı görselleştirilmektedir. Şekil 6’da bu ağda bulunan en etkili kurumlar gösterilirken, Şekil 7’de yayınları en çok atıf alan kurumlar gösterilmiştir.

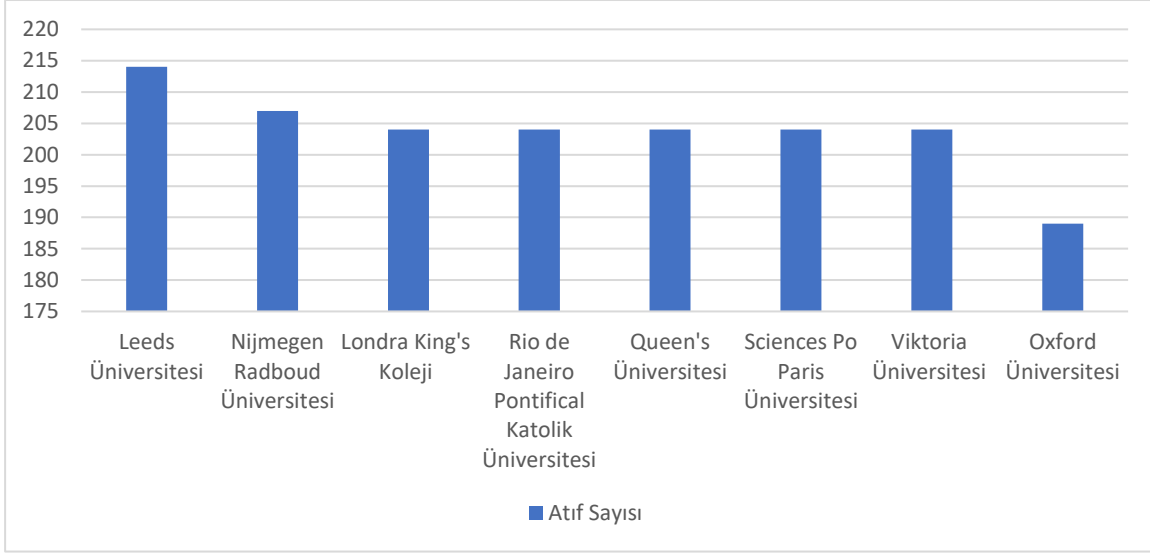
Şekil 5: Dijital Diplomasi Alanında Kurumlararası İş Birliğine İlişkin Bibliyometrik Ağ Analizi

Buna göre, İngiltere kurumu olan Oxford Üniversitesi ağda en merkezi noktaya yerleşmektedir. Bir ABD kurumu olan Güney Kalifornia Üniversitesi’nin de dijital diplomasi alanında en güçlü iş birliğine sahip ikinci kurum olduğu görülmektedir. İsrail merkezli Tel Aviv Üniversitesi ve İsveç merkezli Lund Üniversitesi’nin etkin üniversiteler olduğu görülmektedir.

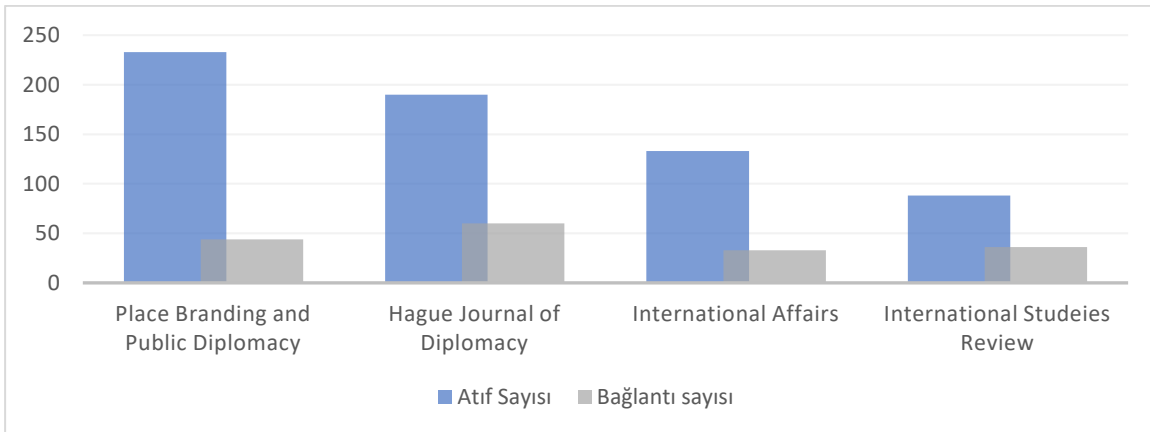
Şekil 6: Kurumlararası İş Birliğinde En Etkili Kurumlar

Şekil 7 incelendiğinde, Leeds Üniversitesi'nin 214 atıfla en çok atıfa sahip çalışmaları yürüten kurum olduğu görülmektedir. 207 atıf alan çalışmaları ile Nijmegen Radbound Üniversitesi onu izlemektedir. Londra King's Koleji, Rio de Janeiro Pontifical Katolik Üniversitesi, Queen's Üniversitesi ve Viktoria Üniversitesi de etkin çalışmaları olan kurumlar arasında sayılabilir. Bu alanda çalışmaları en çok atıf alan kurumların çoğunlukla İngiltere adresli kurumlar olduğu görülmektedir.

Şekil 7: Dijital Diplomasi Alanında Yayınları En Çok Atıf Alan Kurumlar

Bu analizde incelenen çalışmaların yayımlandıkları kaynaklara bakıldığında en etkili ve en çok atıf alan bilimsel dergiler Şekil 8'de sunulmuştur. Place Branding and Public Diplomacy dergisinde yayınlanan çalışmaların en çok atıfa sahip olduğu belirlenmiştir.

Şekil 8: Dijital Diplomasi Alanındaki Yayınların Yayımlandıkları Kaynaklara İlişkin Bibliyometrik Ağ Haritası

Bu kaynakların VOSviewer programı ile konuyla ilgili en az 3 çalışmaya ve 3 atıfa sahip 26 derginin ağ haritası çıkarılmış, Şekil 9'da sunulmuştur. Ağ haritasına bakıldığında Hague Journal of Diplomacy ve Place Branding and Public Diplomacy dergileri en çok yayına ve en güçlü bağlantılara sahip merkezi dergiler olarak görülmektedir.

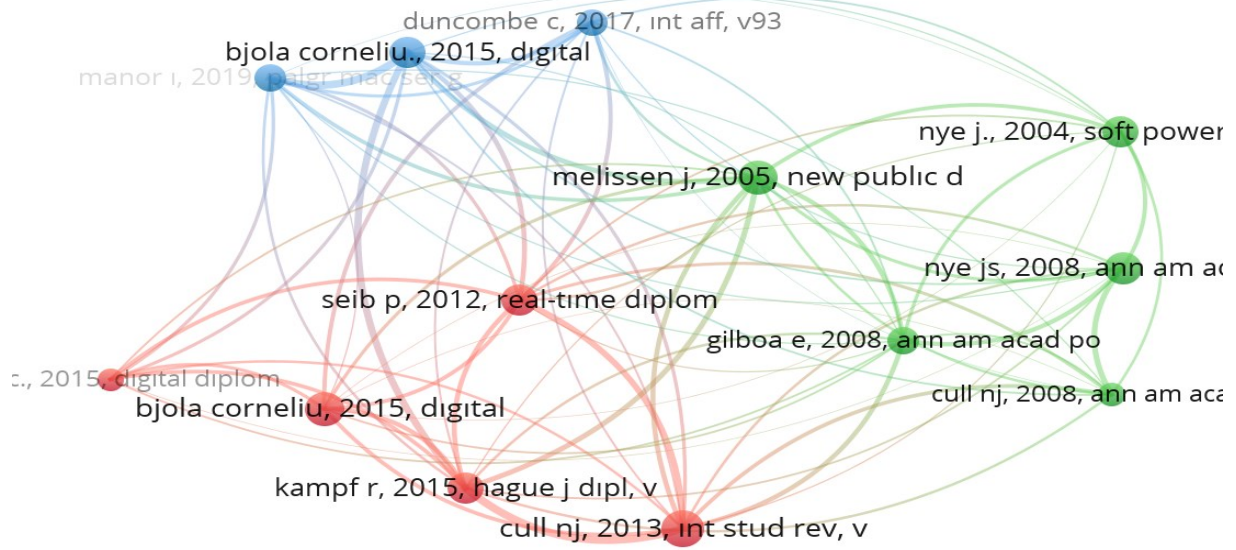
Kaynakların ortak atıf analizi ortak atıf analizi, atıf yapılan kaynakları kullanarak etkili olanları ve bunların kesişim noktalarını belirlemeyi amaçlar (Du ve Chen, 2022: 9). Atıf yapılan bir kaynağın minimum alıntı sayısı 20 olarak ayarlanmıştır. Başka bir deyişle, atıf yapılan bir kaynağın, en az 20 kere başka bir kaynakla ortak atıf yapılmalıdır. Alıntı yapılan 21,153 kaynaktan 12'si bu eşiği karşılamıştır. Bunların her biri için, diğer atıf yapılan kaynaklarla ortak atıf bağlantıları VOSviewer tarafından hesaplanmıştır. Şekil 11 ve Tablo 1'de, atıf yapılan 12 kaynak, bunların alıntılarını ve ortak alıntı bağlantılarını göstermektedir.

Tablo 1: Dijital Diplomasi Alanında En Çok Ortak Atıf Yapılan 12 Kaynak

Atıf Yapılan Kaynak	Atıf	Ortak Atıf İlişkisi
Bjola, C., (2015), <i>Digital diplomacy: Theory and practice</i> , Taylor and Francis Inc., London.	57	69
Cull, N.J., (2013), <i>The Long Road to Public Diplomacy 2.0: The Internet in US Public Diplomacy</i> , <i>International Studies Review</i> , 15(1).	32	68
Melissen, J., (2005), <i>The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations</i> . Palgrave Macmillan, Basingstoke.	30	67
Nye Jr, J. S., (2008), <i>Public diplomacy and soft power</i> , <i>The annals of the American academy of political and social science</i> 616.1, 94-109.	28	46
Kampf, R., Manor, I., Segev, E., (2015), <i>Digital diplomacy 2.0? A cross-national comparison of public engagement in Facebook and Twitter</i> , <i>The Hague Journal of Diplomacy</i> , 10(4), 331-362.	27	70
Seib, P. M. (2012). <i>Real-time diplomacy: Politics and power in the social media era</i> . New York.	27	64
Nye, J.S., (2004), <i>Soft Power: The Means to Success in World Politics</i> , Public Affairs, Palgrave Macmillan, New York.	27	35
Manor, I., (2019), <i>Public Diplomacy and The Digital Society</i> , In <i>The digitalization of public diplomacy</i> (pp. 29-63). Palgrave Macmillan, Cham.	24	49
Gilboa, E., (2008), <i>Searching for a theory of public diplomacy</i> , <i>The annals of the American academy of political and social science</i> , 616(1), 55-77.	24	48
Duncombe, C. (2017), <i>Twitter and transformative diplomacy: social media and Iran-US relations</i> , <i>International Affairs</i> , 93(3), 545-562.	23	43
Cull, N. J. (2008), <i>Public diplomacy: Taxonomies and histories</i> , <i>The annals of the American academy of political and social science</i> , 616(1), 31-54.	21	41
Bjola, C., (2015), <i>Digital diplomacy: Theory and practice</i> , Taylor and Francis Inc., London, s.71	20	38

Tablo 1'de yer alan en çok ortak atıf yapılmış kaynaklar atıf sayısına göre sıralanmıştır. Buna göre en çok atıf yapılan kaynak Bjola'nın *Digital Diplomacy: Theory and Practice* kitabıdır. Bu eser aynı zamanda en fazla ortak atıfa da sahip eserdir. Alan çalışmalarında en fazla başvuru yapılan kaynak olduğu söylenebilir.

Ortak atıf ağ haritasında düğümlerin büyüklükleri aldıkları atıf sayısına göre değişmektedir. İki düğüm arasındaki bağlar ise bu kaynakların en az bir kez ortak atıf olarak kullanıldığını göstermektedir (Du ve Chen, 2022: 10). Renklerdeki farklılıklar ise VOSviewer tarafından oluşturulan farklı kümeleri sunmaktadır. Yeşil küme incelendiğinde bu kümede yer alan Melissen, Nye, Cull, Gilboa yazarlarının eserlerinin kamu diplomasisi ve yumuşak güç odaklı olduğu görülebilir. Buradan hareketle, dijital diplomasi alanında çalışan yazarların yüksek oranda kamu diplomasisi ve yumuşak güç konularındaki kaynaklara da atıf yaptığı söylenebilir.

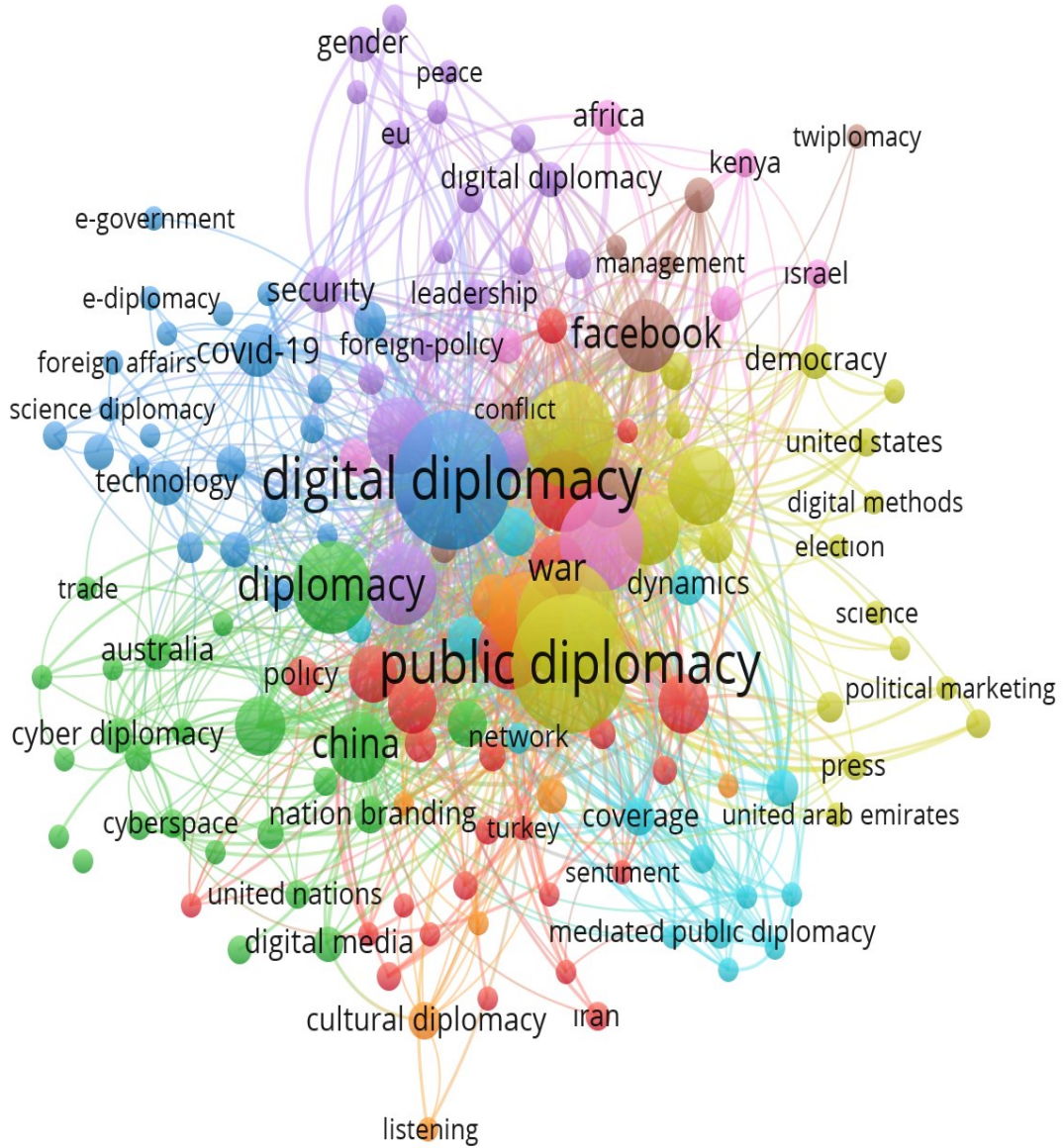
Şekil 11: Dijital Diplomasi Alanında En Çok Atıf Yapılan Kaynakların Ortak Atıf Ağ Haritası

Dijital diplomasi konusundaki çalışmalarını ilişkili olduğu diğer konuların tespit edilebilmesi için bibliyometrik analizde anahtar kelime analizi yapılmıştır.

Yayınlarda birden fazla anahtar kelime bir arada verilir ve bu anahtar kelimelerin birlikte kullanımı çalışma hakkında fikir verebileceği için birbiriyle bağlantılıdır. Aynı çalışmada yer alan anahtar kelimelerin her biri eşit öneme sahiptir. Anahtar kelime ağı analizi bu anahtar kelimelerin herbirini ağdaki bir aktör olarak görür ve bunların birlikte kullanımı aralarındaki ilişki seviyesini gösterir. Kelimeler ağı haritalamasındaki mesafeler birbirleriyle olan ilişkileriyle orantılıdır. (Su ve Lee, 2010: 70)

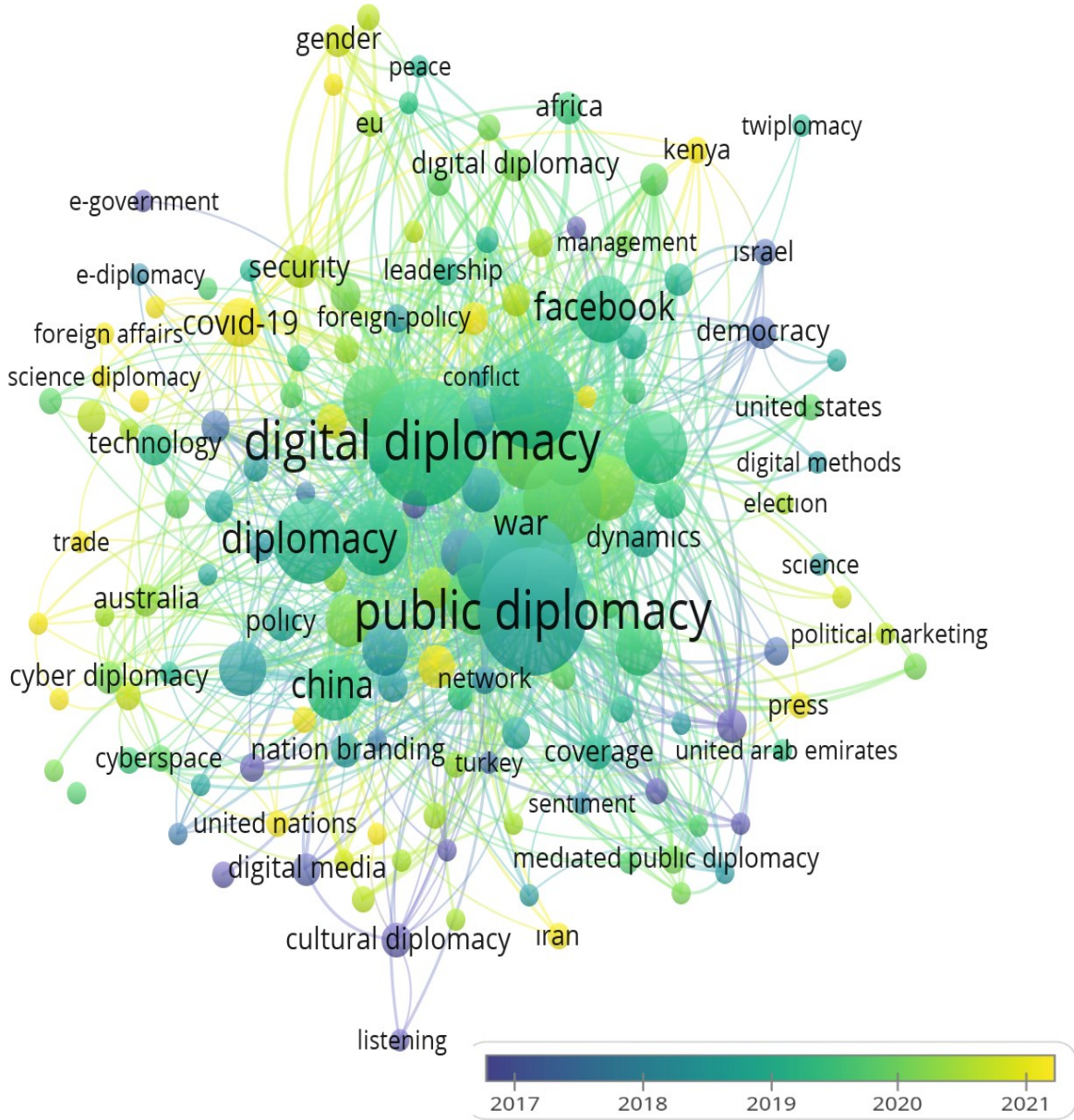
Anahtar kelimelerin analizi Web of Science çekirdek koleksiyonu ve SCOPUS veri tabanlarından alınan veriler ile oluşturulmuştur. Web of Science çekirdek koleksiyonundan çekilen 475 eser ve SCOPUS veri tabanından çekilen 514 eser Zotero kaynakça yönetim programı aracılığıyla birleştirilmiş, aynı eserler ayıklanmıştır ve sonuçta 633 çalışmadan oluşan veri elde edilmiştir. 633 eserden oluşan veri ile VOSviewer programı kullanılarak oluşturulan anahtar kelimelerin ilişki ağı oluşturulmuştur. En az üç kez birlikte görülen anahtar kelimelerin seçilmesi ile 1456 anahtar kelimenin 151'inden oluşan ağ haritası Şekil 12'de sunulmuştur.

Şekil 12'de yer alan ağ görselinde düğümlerin büyüklükleri kullanım sıklığıyla ilişkili iken birbirlerine yakınlıkları ve aralarındaki bağlar ilişki gücüyle ilgilidir. Dijital diplomasi konusuyla ilişkili olan çalışmaların analiz edildiği bu çalışmada Kamu Diplomasisi teriminin kullanım bağlantı gücünün dijital diplomasiden daha fazla olduğu görülmektedir. Kamu diplomasisi teriminin bağlantı gücü 360 iken, dijital diplomasi terimininki 30'dur. Kullanım sayıları ise aynıdır (80). Bu iki terimin aynı zamanda ağda en merkezi konumda olduğu görülmektedir. Bununla birlikte merkezi konumda yer alan diğer 10 terim sırasıyla Sosyal Medya, Twitter, Diplomasi, Yumuşak Güç, Güç, Medya, Siyaset, Facebook, İletişim, Çin'dir.

Şekil 12: Dijital Diplomasi Alanında Anahtar Kelime Ağ Haritası

Şekil 13'te anahtar kelime ağının katman haritası sunulmuştur. Bu harita kullanılan terimlerin ağa dahil oldukları zaman hakkında fikir vermektedir. Düğümlerin renklerinin koyu renkten açık renge doğru gittikçe daha yeni çalışmalarda yer aldıkları anlaşılmaktadır. Kamu diplomasisi ve sosyal medya terimlerinin dijital diplomasiye daha koyu renkte olması daha eskilerle ilişkilidir. Kamu diplomasisi teriminin bağlantı gücünün dijital diplomasiye daha fazla olması bulgusu ise buna bağlı olarak açıklanabilir.

Şekil 13: Dijital Diplomasi Alanında Anahtar Kelime Ağı Katman Haritası

Anahtar kelime ağı katman analizi incelenmesidijital diplomasi konusu hakkında yakın tarihli çalışmaların konuları hakkında fikir sahibi olmayı sağlamaktadır. Şekil 14'te katman haritasına nispetenyeni dahilolmuş kelimelerden birinin ağı yakından görülebilmektedir. 2020 yılında patlak veren Covid-19 pandemisinin dijital diplomasi konulu çalışmalar ağına yaklaşık olarak 2021 itibariyle dahil olduğu görülmektedir. Bu terimle aynı ağda bulunan anahtar kelimeler arasında Diplomasi, Sosyal Medya, E-diplomasi, Kamu Diplomasisinin yanı sıra Küresel Sağlık Diplomasisi, Bilim Diplomasisi, Ekonomi Diplomasisi gibi nispeten yeni terimlerin de olduğu görülmektedir.

başvuru yapılan eserin Bjola'nın 2015 yılında yayınlanmış olduğu "Digital Diplomacy: Theory and Practice" adlı kitabı olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada Web of Science çekirdek koleksiyonu ve Scopus veri tabanlarından elde edilen verilerle yapılan bir arada kullanılan anahtar kelimeler ağı da çıkarılmış ve konunun ilişkili olduğu diğer konuların ağ haritalaması ve katman haritalaması yapılmıştır. Buna göre, dijital diplomasi çalışmalarının en çok kamu diplomasisi çerçevesinde incelendiği görülmektedir. Bununla birlikte 2021 itibariyle en çok birlikte çalışan konulardan birinin Covid-19 olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, dijital diplomasi alanında henüz Diplomasi 4.0 olarak kategori edilen, başka bir deyişle nesnelerin diplomasisi konusunu ele alan etkin çalışmaların olmadığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, D. Ş. (2006). "Küreselleşen Dünyada Diplomasi", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, C. 9, S.1-2, ss. 417-440. <https://dergipark.org.tr/en/pub/selcuksbmyd/issue/11297/135089>
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E. (2015). "A relational database model for science mapping analysis", *Acta Polytechnica Hungarica*, C.12, S.6, ss. 43-62. http://acta.uni-obuda.hu/Cobo_Lopez-Herrera_Herrera-Viedma_62.pdf
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., Herrera, F. (2011). "Science Mapping Software Tools: Review, Analysis, and Cooperative Study Among Tools", *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, C. 62, S. 7, ss. 1382-1402. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/asi.21525>
- Çelikkaya, S., Ezanoğlu, Z., & Karaçadır, V. (2019). "Dergipark Veri Tabanındaki İİBF Dergilerinde Yayımlanan "Bilim ve Teknoloji" Konulu Makalelerin Bibliyometrik Analizi", *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C.10, S.20, ss. 708-725. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kauibf/issue/50047/537091>
- Dong, D., & Chen, M. L. (2015). "Publication trends and co-citation mapping of translation studies between 2000 and 2015", *Scientometrics*, C.105, S.2, ss. 1111-1128. <https://link.springer.com/article/10.1007/s11192-015-1769-1>
- Du, L., Chen, W., (2022). "Political Discourse and Translation Studies. A Bibliometric Analysis in International Core Journals", *Sage Open*, C.12, S.1, ss.1-18. <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/21582440221082142>
- Ekşi, M. (2016). "Türk Dış Politikasında Diplomasinin Yeni İletişimsel Boyutları ve Mekanizmaları: Dijital Diplomasi." Burcu Sunar Cankurtaran (ed.), *Uluslararası İlişkilere Disiplinlerarası Bir Yaklaşım: Uluslararası İletişim Perspektifi*, ss. 75-92.
- Lewis, D. (2014). "Digital diplomacy, Gateway House", <http://www.gatewayhouse.in/digital-diplomacy-2/>, (Erişim Tarihi: 17 Aralık 2022).
- Manor, I. & Segev, E. (2015). "Amerika's selfie; How the US portrays itself on its social media accounts", *Digital Diplomacy*, Routledge, ss. 89-108.
- Manor, I. (2016). "What is Digital Diplomacy, and How is it Practiced around the World? A brief introduction", *The 2016 Annual Review of the Diplomatist Magazine*, 3. <http://www.diplomatist.com/dipoannual2016/index>.

- SETA (2015). "İnternet Çağında Kamu Diplomasisi", <https://www.setav.org/etkinlikler/interne-t-caginda-kamu-diplomasisi/>, 21.9.2017.
- Su, H. N., Lee, P. C. (2010). "Mapping knowledge structure by keyword co-occurrence: a first look at journal papers in Technology Foresight", *Scientometrics*, C.85, S.1, ss.65-79. <https://akjournals.com/view/journals/11192/85/1/article-p65.xml>
- Turhan, D.G. (2017). "Dijital Aktivizm", *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C.1, S.26, ss. 26-44. <https://dergipark.org.tr/en/pub/sbe/issue/29477/450382>
- Van Eck, N., Waltman, L. (2010). "Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping", *Scientometrics*, C.84, S. 2, ss. 523-538. <https://akjournals.com/view/journals/11192/84/2/article-p523.xml>
- Yücel, G.(2016). "Dijital diploması", *TRT Akademi*, C1, S.2, ss. 748-760. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/218568>